

Մ Ա Յ Ր Դ Ի Ի Ա Ն

ՄԻԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԵՆԵՏԿՈՑ. — Ի Ս. ՂԱԶԱՐ

(Շար. տես Բազմ. 1926, էջ 284)

ՃԿԳ.

Ամբողջացնելու համար Պաշտպանի Մխ. Առաքելութեան նախապատրաստական ջրջանի տեղեկութիւնները՝ կը հրատարակենք հոս հետեւեալ նամակը:

Գերապատիւ և Գլխարդոյ Տեսաւ իմոյ Մտեփաննոս
վրդպի. և Աբբաճօրն իմոյ

... յաւուրս այստսիկ զնացաք ընդ փլէպանուշին և ընդ Աղայ յօհաննիսին մինչև ի Պէլիկրատն, և ընկալաւ զմեզ սիրով Եպիսկոպոսն, և ասաց թէ ընդունիմ զայս կրօնս և կամիմ ևս զի ի կեռլայ ևս մտանիցէք. զգիրն քաղաքին զոր առեալ էի սիրով ընթերցաւ եպիսկոպոսն: Խոստացաւ տալ զգիր հաստատութեան կրօնին մերոյ երկրիս յայսմիկ և փութով ոչ կարաց, քանզի պիտոյ էր զրել ի վերայ մազաղաթի վասն ապաւազային: Կարծեմ թէ մինչև ցայժմ պատրաստ է: Աղայ յօհաննիսին յանձնեցի հոգալ: Իսկ վասն պատարագելոյ ի մէջ տանն՝ ասաց եպիսկոպոսն յառաջագոյն պատրաստել զբնակութիւնն կրօնաւորաց. նախ զդուռն տան ի տէր հանգուցելոյն բանալ ի փողոցին. զի մի ի վանացն արասցեն զել և զմուտ. դարձեալ ասաց լաւագոյն լինէր այժմ շինել զեկեղեցին. նաև զայն ասաց թէ մինչև շինեսցուք զեկեղեցին, կարեմք մատուցանել ի փլէպաննիայն. և մեք ոչ ինչ ասացաք վասն փլէպանուշին քանզի ներկայ էր մինաս վարդապետն: Այժմ կամիմք ընդ Աղա Յօհաննիսին այլ գիր Աղալանաց տալ զերապայժառ եպիսկոպոսին. միայն սպասեմք զի եզերեսցին բնակարանք մեր. զկնի միոյ ամսոյ բովանդանն եզրի, սակաւ ինչ խարճ առնելով, և յեսայնորիկ մաքրելոց ենք զտունն քարաշէն, և զերկուսն մի առնել վասն ժողովրդեանն. սպասեմք ևս յայցարարութեան եպիսկոպոսին, քանզի յայսմիկ ամի յայց առնելոց է թեմին իւրոյ. մեք փութամք պատրաստել զամենայն, միայն թէ տէր կամեսցի...:

Յամի տեսաւ 1753
մայիսի 8

Նուրաստ Ժառայ
Հայր Ղազարոս կրօնաւոր

ՃԿԳ.

Ամենակարևոր ծանօթութիւն մը կ'ընծայէ մեզ հետեւեալ վաւերաթուղթը:

Հայ Եկեղեցական Մատենադարձութիւնը անտեղեակ էր ցարդ Մտեփաննոս Լինացւոյ խմբագրած մէկ անտիպ Մաշտոցին նկատմամբ, որոյ մասին այսպէս կ'ըսէ մեր նախնականները. «զորպիսի մաշտոց ոչ ոք ի վարդապետացն մերոց շարադրեաց և ոչ « ուրեք գտանի ի Հայաստան »:

Զենք զիտեր թէ սոյն կարեւոր Մաշտոցը ինչ եղած կամ ուր հանգչած է. գէթ այսքանը յայտնի է, որ վանքին Զեռագրատան մէջ չի գտնուիր ան, և ոչ վիեննայի Միլիթարեանց քով՝ ըստ Տաշեանի Մայր Յուցակին:

Օրհնեալ եղիցի Յիսուս Քրիստոս, Ամէն

Բազմապայծառ և գերապատիւ Տ[էր] իմ
Տ. Հայր պատուական

Կորացեալ անձամբ անկեալ առ ոտս համբուրեմ զգարչապարս Գ. Տ. Զ. ի հեռուս իբր ի մոտոյ, և զինդալն ի Տէր քեզ, և ընդ քեզ եղեալ փոքու հօտիդ միշտ և առ միշտ բաղձամ ի վերուստ: Եւ յետ սակաւ ողջունիս կամիմ աստանոր յայտ առնել Գ. Տ. Զ. որպէս զի լուսաւոր հոգի Ստեփաննոս վարդապետն Լէւեցին զբազում զբեանս ի կեանս իւրում շարադրեաց և թարգմանեաց, յորոց զմինն (որ առաւել հարկաւորաւ գոյն է Երեսունէր Գահանայից ունիլ) ի սրտէ յանձն առնեմ սրբազան հօրդ իմում, զի եթէ հնար իցէ ի յայտ գայցէ տպագրութեամբ Մենաստանին ձերոյ, զոր յուսամ թէ իցէ շահաւէտ և օգտակար՝ ոչ միայն ազգիս Հայոց, նաև ձերում մենաստանին, որովհետեւ բաղձալոց են զնա ունիլ Գահանայք և Երիցունք ամենեքեան, այսինքն զՄաշտոցն ստեմ, որ ունի յիւրեան զգանազան օրհնութիւնսն ամենայն իրաց որք պահանջին ի վերայ երկրի, զորպիսի Մաշտոց ոչ ոք ի վարդապետացն մերոց շարադրեաց, և ոչ ուրեք գտանի ի Հայաստան: Ուրեմն յոյժ պատշաճ համարիմ զի ի ժամանակի Գերապատիւ Տ. Զ. տպագրեցի և ի յայտ գայցէ: Ունիմ առ իս զօրինակն նորին զեղեցկաւ պէս ընդ օրինակեցեալ. սպասեմ ուրեմն հրամանացդ՝ եթէ հաճոյ թուիցի, զի յղեցից զնա այլր: Կառկառեմ Մենաստանի ձերում զընծայ իմն դուզնաքայ, այսինքն զգիրք մի ձեռագիր՝ յորում պարունակի Աստղաբաշխութիւն, Մարդակագմութիւն և արհեստ համարոյ, ի վաղեմի վարդապետացն մերոց շարադրեցեալ. ընկալաւուք ուրեմն սիրով, և զիտան ծառայս ձեր աղօթիւք մի՛ մոռանայք: Վերջապէս՝ յանձն առնեմ զնուստութիւնս Հայրական խնամոցդ՝ և մաքրափայլ սուրբ մաղթանացդ և այսու թնամ

Ամենապատիւ Տ. Զերում

Երկիրն Սիգուլայոց, ի Գուդաքաղաքն

Սէնդ մի զուշն

Յամի Տեառն 1753 Յուլիս 9

Անպիտան ծառայ

Տ. Սիմոն Թորոսեան

ի տունէ ձուածեղեան. Բ. Հ. ձ.

ՃԿԵ.

Թիշառակուած կաթողիկոսն է Աղեքսանդր Բ. «մականուամբ Ղարազաշ»¹: Սա բռնի յանձն կ'առնու իջմիածնի զահակալութիւնը՝ փոխանակ Դալեանի և Սահակ «Ահազին» անուանեալ վարդապետի, որոնք յաջորդաբար մերժած էին իրենց ընտրութիւնը: Աղեքսանդր մէկ ու կէս տարի միայն կաթողիկոսութիւն ըրած է (1753 + 1755):

1. Զամէն. Պատմ. Հայոց Հ. Գ. էջ 865

Իսկ ինչ որ կը տեղեկացնէ անոր մասին մեր վաւերագիրը՝ նորութիւն է Զամ-
չեանի պատմութեան համար:

Նշանակելի է նաեւ հայ ձեռագիրներ հաւաքելու և ապահովելու մասին Հ. Աս-
կերեանի կատարած շահեկան հետազոտութիւնը:

Մեր նամակագիրը իր Թուղթին վերջը « Զմայր մաշտոցն դեռ որոնեմ » կը գրէ.
արդեօք Ստ. Լեհացոյն խմբագրած մաշտոցը պէտք է հասկնանք (տես վաւերաթուղթ
ՃԿԴ): Մենք չունինք դեռ որոշ յայտնութիւն մը, ցորճան շենք հանդիպիր Միլզո-
նեան Արքայորայն այն նամակին՝ որ ակնարկուած մաշտոցին նկատմամբ ինք յանձ-
նարարութիւն բրած է:

Ամենապատիւ հօր մերոյ Տեառն Տեառն Ստեփաննոսի վարդապետի,
և արքայ հօր մեծի: Խոնարհութեամբ բազմաւ ողջոյն:

... Աղբսանդը կաթուղիկոսն ել գնալ ըստ յիշմիածին ի վերջն սեպտեմբերի. ասեն
զսմանէ, թէ ի յուղարկել զսա պատրիարքին և ժողովրդեանն, ասացեալ իցէ առ նոսա:
Զլուսաւորեան ազգ մեր եղբարք, ոմանք ի մէջ խոռովեցին, կամէի ի վաղուց հետէ առ
առաջնորդութեամբ իմով, այսմ դարմանել. այլ այժմ որ հանդերձեալս հմ գնալ, բան
եղի բնդ եղբօրս իմոյ, (ցուցանելով զպատրիարքն) գոն դնել այսմ, գոր ինչ ուսուցէ,
և որպէս առաջնորդեսցէ ձեզ, լուիշիք իբրև իմոյ բերանոյ: Եւ դարձեալ խօսեցեալ է
առ իշխանս, թէ ես զգաւաւորութեանս իմոյ Թուղթ գրեցի առ զահն հոռմայ, բայց յեր-
թալս իմում, կամի՞մ գրել միւսանգամ զլիազոյնն... Զփոյթ կալեալ ըստ հրամանի
Գեղարքութեանդ, գնեցի զուպեալ գիրս ոմանս, որք ոչ գտանէին առ մեզ. և բաց յայն-
մանէ զոմանս պիտանի ձեռագիր գրեանս ի գրեանցն մաղաքիայի, որոց առաջինն է
Վարգիս շնորհալուոյն մեկնութիւնն իսթուղիկեայց ձեռագիր՝ փառակազմ արծաթազարդ,
յորում շատ որոնեալ ոչ զտի գայն վրիպակ բանսն, որ ի տպագրի ածին. վասն ոչ
հայելով ի Ժախսն, գնեցի զայն 18 խոռչի. մանաւանդ զի յաւելեալ էր յայն և այլ
գիրք մեկնութեան կաթուղիկեայց արարեալ ի հնագոյն սրբոց հարց, նշանակելով զիւ-
րաքանչիւրոց անունն: Երկրորդն մեկնութիւն շորեքտասան թղթոց պօղոսի արարեալ ի
յօհաննէ ոսկերերանէ և յեփրեմէ ասորւոյ: Երրորդն մեկնութիւն յետուայ դատաւորաց,
թազաւորաց և զանիէլի, հաւաքեալ ի մեկնութեանց սրբոց հարց: Զորրորդն գիրք եւա-
գրի զվարուց. Հինգերորդն, գիրք նիկիոյ և կոստանդնուպօլսի ժողովոցն, թարգմանեալ.
Վեցերորդն, Ոսկիփորիկ անուն. գիրք իրատուց և կանոնաց գրեալ վաղնշուց, որ է
բբրու Բարդայականն Հայոց, յորում են և Կանոնք առաքելոց: Եփթեմբորդն ձեռագիր
խրապան մի պատուական, և տօմար և տօնացոյց ձեռագիր: Զայս ամենայն գնեցի,
մեծազոյն մասամբ փոխանակելով ընդ գրեանց, և սակաւ մի եւ դրամով: Իսկ ի մէջ
տպագրեալ գրեանց զընեցի զպօղոս տարոնացւոյն գիրս լի հակառակաբանութեամբ, որ
ոչ գտանիւր ի ցանկի: Այլ և զբռզանդ... Զմայր մաշտոցն դեռ որոնեմ. և զամենայն,
գոր միանգամ յանձնեալ է գեղարքութիւնդ ի թղթի, անմոռաց փութամ կատարել...

Յամի տեառն 1753 Նոյ. 30

[Կ. Պոլիս]

Ամենապատիւ հայրութեանդ

Տրուպ Ժառայ Հ. Վրթանէս [Սսկերեանց]

ՃԿԶ.

Պոլսոյ մէջ պատահած հսկայ հրդեհի մը նկարագրութիւնը կը կարդանք հե-
տեալ նամակին մէջ.

**Յարգոյապատիւ և գիրապայծառ տեառն տեառն Ստեփաննոսի
փարզապետի և արքայնոր խնդալ ի տէր**

... ի Թ. երորդ մարտի ի մէջ գիշերի... շոգայ ի սամաթիա. ահա եւ հուր մեծ ի գործարանաց տպարարաց, այսինքն պասմանոց, որք արտաքոյ պարսպի վըլանկայի առ ծովեզերքն, և բորբոքեալ ի շնչելոյ սաստիկ հողմոյ հարաւայնոյ այրեաց զամե. նայն շինուածսն զայնոսիկ, և անտի անցեալ յայսկոյս ի ներքս պարսպին վառեցաւ վաղվազակի իբրև զծամս ութ, և այրեաց աւելի քան զերեք հազար տունս, յորոց բա. զոււմ էին տունք հայոց՝ մանաւանդ ուղղափառաց. զի այրեաց ի պարսպէ անտի, այս. ինքն ի հիսարտիպէ մինչև ի զքնտանտելէն համամն, և մինչև ի մուսալլայ, և ի ճիւճէ շէմէն, և անդր ևս մօտ յեկեղեցին հայոց: Բազումն այրեցան կենդանւոյն ի հուր անդր, և բազումք մահապուր մերկանդամ զերծեալ անկան յաղքատութիւն մեծ: Անդ էր տե. սանել զողորմ աղէտի իբրև զօր գատաստանի գյանկարծակի թշուառութեան պատու. հաս, ծերոց և տղայոց, մանկամարդաց և հիւանդաց, զի կէսք կոխան լինէին և կէսք ի հուր կիզուին վասն գիշերոյն մթութեան և վասն հողմոյն սաստիկ շնչելոյ, և վասն տանց խտութեան և ճանապարհացն անձկութեան: Իսկ ժանտախտն դեռ կայ մնայ ի պէկօղլու, ուր բազումք մնումն ի փրանկաց և ի յունաց...:

Յամի տեառն 1754 Մարտի 13
ի կոստանդինուպօլիս

Անպիտան ծառայ
Հ. Իզնատիոս [խաչատուրեան]

ՃԿԵ.

Սարաֆեանի այս նամակը կը գծէ անոր կենսագրականն ծանօթութիւններ, Հրտօնշտի թուղթ մ'է՝ զոր կը ղրկէ Լիվոռնոյն, ուր Հոովմէն հասած էր ինքը, իր մեկնումին պատճառը այսպէս կը պատմէ Յովհ. ԲՇՆՅ. Նուրդիինեան.

Այլ որ՝ զհեռաւ տեսնել քանկայք
Ձուրբո՛ւն հայրենի զիւր այրի ձեւ մայր,
Որ դեռ ողջ է՝ առաջ ի Բիւզանդիա կայր,
Վասն այն անդանօր մընաւ ոչ խոկայր:

Եւ մանաւանդ զի ոչ եւս զօթիւով,
Ոչ ազատգրելով ոչ քարոզելով,
Օղտել իւրայոց ընդ օտարս կելով,
Աս ազգ իւր ապա դիմէր փութաւով:

Վերջապէս անի Սարգիս եւանէր,
Ի՛նչպէս Լիւզանոյ ողջամբ իշանէր,
Խաւսէն Հայոց տեղւոյս որ յայնժամ մեծ էր,
Ընդ օտարազանց ըզնա յոյժ յարգէր:

Այս լինէր յամին հազար եօթն հարիւր
Որ յիսուն և չորս եւս ունէր ընդ իւր՝...

Սարգիս Արքեպս. Հոովմ հասած էր այդ երկրորդ անգամ 1753 Նոյեմբեր 5-ին, ուր վեց ամիս մնացած էր. հոնկէ Լիվոռնոյ մեկնելէ առաջ նախ Ս. Ժողո...

1. Գաւէմթեարեան, կենն. Սարգ. Արքեպս. Սարաֆեան. Վիճնա 1908, էջ 54.

վէն վկայական մ'առած էր, ինչ որ լաւ յանձնարարագիր մ'էր՝ եպիսկոպոսին ներկայացնելու համար։ Ապա շնորհուած էր Ս. Քահանայապետէն ալ իշխանութիւն մը՝ շատ մը տնօրինումներ ու շնորհներ ընելու Արեւելքի մէջ՝։

Վաւերաթուղթիս մէջ ներողամտութեան խնդիրքը ամենէն աւելի պիտի հայի անշուշտ Սաղմոսի տպագրութեան շուրջ ունեցած անցեալ իր մէկ սխալին։

**Տեան Տեան Ստեփաննոսի Մարտիրոս Արքայի
Յիսուսաձիւր սիրով ողջոյն ընծայեմ ի Քրիստոս Յիսուս**

Եփանք կենցաղականի մրկանաց ցայս վայր արդէն հասուցեալ զիմ թափառական հայութիւն, ոչ գիտեմ թէ առ ուր միտէ յանկուցանել այսուհետեւ շուսառապէս։ Վասն զի եթէ Տեանն իցն տնօրինեալ կամք ի վազիւ իսկոյն ի նաւ իմն ելեալ Հօլանդիան, ապա ունիմք նաւարկել մանաւանդ լիանորթ թուրքացիներու անդամներէն իմ ասելոյ Գերբնտիր Վեհանմութեանդ ընդ քեւ եղեալ յարգեցելովք հանդերձ՝ ցուազնապէս, ապաստան լինիմ ի ձեր մաղթանաց օժանդակումն բոլորովին, որոյ արժանաւորին ձեր իմն մեծ համարեալ լինի առ իս, թէեւ անարժան իցեմ ինքնին լրիւ։ Եւ թէպէտ զՅարգեցելոյդ ողջունագիր կանխաւ ընկալայ ձեռամբ մատենի Մանուկ պատ, ունիւոյն գումով ի Հոսմ, այլ՝ կիրք ճանապարհորդական ժխորմանց բուռն արարին չգորել անժամայն գտանել համապատասխանող, զոր և զսա ընդ այլ իմոց տմարդական բարոց բնականաց յուսամ ներման արժանացուցեալ՝ ոչ եւս երբէք էք յիշելոց, և զուցէ ըստ բարեմտութեան ձերում իբր զերախտագէտ ոք և զմտերիմ ի յիշողութեան ձերում պահելոց. և թերեւ մերթ ի ձերն շնորհալի գրոց ձերոց մխիթարելոց։

Եւ եթէ կամք իցէ ձեր հարցանել զէ՛ր վասն չլոսարելոյ իմ գալ ի Հոսմ, ոչ կարեմ առ այս մասնաւորաբար պատասխանել, զի ունի զբազմազան պատճառս բանաւորագոյն բայց գիտացէք զիս յաւաւ ուրախագոյն վասն ոչ միաւոյս անդ, և զնաւոյս ուր անապարեմս արդէն։ Որոյ վասն կացիք բարեաւ ասելով վերստին, խնդրեմ ի ձէնձ թիկնահաս լինել աղօթիք։

Եւ եթէ անարտաւ իցէ տպագրութիւն Հօնիգայի կողմինին, աղաչեմ ոչ մոռանալ զմինն առ իս առաքել սեւա կապով յիզմիր, ձեռամբ կարենցի պարոն նահապետին. և հետեւաբար գլխին հատորն բնագանցական. զի զայլ երկուսն ընկալեալ եմ։ Ամենայն միաբանից սրբալրօնից, որք առանձնացեալք կան ի սրբարանդ, սիրով և կարօտի ողջոյն ընծայեմ. և յատկապէս իմ Հայր Մկրտչին պատուականի, և սպասեմ տեսանել զնա ի բուռն իսկ հայրենին մեր ի Բիւզանդ. և մի՛ զանգիտասցէ բնաւ, զի առանց հրամանի Սրբազանիդ զոչինչ առնեմ նմա. բաւ է։

Ի Լիվոնիո

1756-1757-1758-1759-1760-1761-1762-1763-1764-1765-1766-1767-1768-1769-1770-1771-1772-1773-1774-1775-1776-1777-1778-1779-1780-1781-1782-1783-1784-1785-1786-1787-1788-1789-1790-1791-1792-1793-1794-1795-1796-1797-1798-1799-1800-1801-1802-1803-1804-1805-1806-1807-1808-1809-1810-1811-1812-1813-1814-1815-1816-1817-1818-1819-1820-1821-1822-1823-1824-1825-1826-1827-1828-1829-1830-1831-1832-1833-1834-1835-1836-1837-1838-1839-1840-1841-1842-1843-1844-1845-1846-1847-1848-1849-1850-1851-1852-1853-1854-1855-1856-1857-1858-1859-1860-1861-1862-1863-1864-1865-1866-1867-1868-1869-1870-1871-1872-1873-1874-1875-1876-1877-1878-1879-1880-1881-1882-1883-1884-1885-1886-1887-1888-1889-1890-1891-1892-1893-1894-1895-1896-1897-1898-1899-1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910-1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-2406-2407-2408-2409-2410-2411-2412-2413-2414-2415-2416-2417-2418-2419-2420-2421-2422-2423-2424-2425-2426-2427-2428-2429-2430-2431-2432-2433-2434-2435-2436-2437-2438-2439-2440-2441-2442-2443-2444-2445-2446-2447-2448-2449-2450-2451-2452-2453-2454-2455-2456-2457-2458-2459-2460-2461-2462-2463-2464-2465-2466-2467-2468-2469-2470-2471-2472-2473-2474-2475-2476-2477-2478-2479-2480-2481-2482-2483-2484-2485-2486-2487-2488-2489-2490-2491-2492-2493-2494-2495-2496-2497-2498-2499-2500-2501-2502-2503-2504-2505-2506-2507-2508-2509-2510-2511-2512-2513-2514-2515-2516-2517-2518-2519-2520-2521-2522-2523-2524-2525-2526-2527-2528-2529-2530-2531-2532-2533-2534-2535-2536-2537-2538-2539-2540-2541-2542-2543-2544-2545-2546-2547-2548-2549-2550-2551-2552-2553-2554-2555-2556-2557-2558-2559-2560-2561-2562-2563-2564-2565-2566-2567-2568-2569-2570-2571-2572-2573-2574-2575-2576-2577-2578-2579-2580-2581-2582-2583-2584-2585-2586-2587-2588-2589-2590-2591-2592-2593-2594-2595-2596-2597-2598-2599-2600-2601-2602-2603-2604-2605-2606-2607-2608-2609-2610-2611-2612-2613-2614-2615-2616-2617-2618-2619-2620-2621-2622-2623-2624-2625-2626-2627-2628-2629-2630-2631-2632-2633-2634-2635-2636-2637-2638-2639-2640-2641-2642-2643-2644-2645-2646-2647-2648-2649-2650-2651-2652-2653-2654-2655-2656-2657-2658-2659-2660-2661-2662-2663-2664-2665-2666-2667-2668-2669-2670-2671-2672-2673-2674-2675-2676-2677-2678-2679-2680-2681-2682-2683-2684-2685-2686-2687-2688-2689-2690-2691-2692-2693-2694-2695-2696-2697-2698-2699-2700-2701-2702-2703-2704-2705-2706-2707-2708-2709-2710-2711-2712-2713-2714-2715-2716-2717-2718-2719-2720-2721-2722-2723-2724-2725-2726-2727-2728-2729-2730-2731-2732-2733-2734-2735-2736-2737-2738-2739-2740-2741-2742-2743-2744-2745-2746-2747-2748-2749-2750-2751-2752-2753-2754-2755-2756-2757-2758-2759-2760-2761-2762-2763-2764-2765-2766-2767-2768-2769-2770-2771-2772-2773-2774-2775-2776-2777-2778-2779-2780-2781-2782-2783-2784-2785-2786-2787-2788-2789-2790-2791-2792-2793-2794-2795-2796-2797-2798-2799-2800-2801-2802-2803-2804-2805-2806-2807-2808-2809-2810-2811-2812-2813-2814-2815-2816-2817-2818-2819-2820-2821-2822-2823-2824-2825-2826-2827-2828-2829-2830-2831-2832-2833-2834-2835-2836-2837-2838-2839-2840-2841-2842-2843-2844-2845-2846-2847-2848-2849-2850-2851-2852-2853-2854-2855-2856-2857-2858-2859-2860-2861-2862-2863-2864-2865-2866-2867-2868-2869-2870-2871-2872-2873-2874-2875-2876-2877-2878-2879-2880-2881-2882-2883-2884-2885-2886-2887-2888-2889-2890-2891-2892-2893-2894-2895-2896-2897-2898-2899-2900-2901-2902-2903-2904-2905-2906-2907-2908-2909-2910-2911-2912-2913-2914-2915-2916-2917-2918-2919-2920-2921-2922-2923-2924-2925-2926-2927-2928-2929-2930-2931-2932-2933-2934-2935-2936-2937-2938-2939-2940-2941-2942-2943-2944-2945-2946-2947-2948-2949-2950-2951-2952-2953-2954-2955-2956-2957-2958-2959-2960-2961-2962-2963-2964-2965-2966-2967-2968-2969-2970-2971-2972-2973-2974-2975-2976-2977-2978-2979-2980-2981-2982-2983-2984-2985-2986-2987-2988-2989-2990-2991-2992-2993-2994-2995-2996-2997-2998-2999-3000-3001-3002-3003-3004-3005-3006-3007-3008-3009-3010-3011-3012-3013-3014-3015-3016-3017-3018-3019-3020-3021-3022-3023-3024-3025-3026-3027-3028-3029-3030-3031-3032-3033-3034-3035-3036-3037-3038-3039-3040-3041-3042-3043-3044-3045-3046-3047-3048-3049-3050-3051-3052-3053-3054-3055-3056-3057-3058-3059-3060-3061-3062-3063-3064-3065-3066-3067-3068-3069-3070-3071-3072-3073-3074-3075-3076-3077-3078-3079-3080-3081-3082-3083-3084-3085-3086-3087-3088-3089-3090-3091-3092-3093-3094-3095-3096-3097-3098-3099-3100-3101-3102-3103-3104-3105-3106-3107-3108-3109-3110-3111-3112-3113-3114-3115-3116-3117-3118-3119-3120-3121-3122-3123-3124-3125-3126-3127-3128-3129-3130-3131-3132-3133-3134-3135-3136-3137-3138-3139-3140-3141-3142-3143-3144-3145-3146-3147-3148-3149-3150-3151-3152-3153-3154-3155-3156-3157-3158-3159-3160-3161-3162-3163-3164-3165-3166-3167-3168-3169-3170-3171-3172-3173-3174-3175-3176-3177-3178-3179-3180-3181-3182-3183-3184-3185-3186-3187-3188-3189-3190-3191-3192-3193-3194-3195-3196-3197-3198-3199-3200-3201-3202-3203-3204-3205-3206-3207-3208-3209-3210-3211-3212-3213-3214-3215-3216-3217-3218-3219-3220-3221-3222-3223-3224-3225-3226-3227-3228-3229-3230-3231-3232-3233-3234-3235-3236-3237-3238-3239-3240-3241-3242-3243-3244-3245-3246-3247-3248-3249-3250-3251-3252-3253-3254-3255-3256-3257-3258-3259-3260-3261-3262-3263-3264-3265-3266-3267-3268-3269-3270-3271-3272-3273-3274-3275-3276-3277-3278-3279-3280-3281-3282-3283-3284-3285-3286-3287-3288-3289-3290-3291-3292-3293-3294-3295-3296-3297-3298-3299-3300-3301-3302-3303-3304-3305-3306-3307-3308-3309-3310-3311-3312-3313-3314-3315-3316-3317-3318-3319-3320-3321-3322-3323-3324-3325-3326-3327-3328-3329-3330-3331-3332-3333-3334-3335-3336-3337-3338-3339-3340-3341-3342-3343-3344-3345-3346-3347-3348-3349-3350-3351-3352-3353-3354-3355-3356-3357-3358-3359-3360-3361-3362-3363-3364-3365-3366-3367-3368-3369-3370-3371-3372-3373-3374-3375-3376-3377-3378-3379-3380-3381-3382-3383-3384-3385-3386-3387-3388-3389-3390-3391-3392-3393-3394-3395-3396-3397-3398-3399-3400-3401-3402-3403-3404-3405-3406-3407-3408-3409-3410-3411-3412-3413-3414-3415-3416-3417-3418-3419-3420-3421-3422-3423-3424-3425-3426-3427-3428-3429-3430-3431-3432-3433-3434-3435-3436-3437-3438-3439-3440-3441-3442-3443-3444-3445-3446-3447-3448-3449-3450-3451-3452-3453-3454-3455-3456-3457-3458-3459-3460-3461-3462-3463-3464-3465-3466-3467-3468-3469-3470-3471-3472-3473-3474-3475-3476-3477-3478-3479-3480-3481-3482-3483-3484-3485-3486-3487-3488-3489-3490-3491-3492-3493-3494-3495-3496-3497-3498-3499-3500-3501-3502-3503-3504-3505-3506-3507-3508-3509-3510-3511-3512-3513-3514-3515-3516-3517-3518-3519-3520-3521-3522-3523-3524-3525-3526-3527-3528-3529-3530-3531-3532-3533-3534-3535-3536-3537-3538-3539-3540-3541-3542-3543-3544-3545-3546-3547-3548-3549-3550-3551-3552-3553-3554-3555-3556-3557-3558-3559-3560-3561-3562-3563-3564-3565-3566-3567-3568-3569-3570-3571-3572-3573-3574-3575-3576-3577-3578-3579-3580-3581-3582-3583-3584-3585-3586-3587-3588-3589-3590-3591-3592-3593-3594-3595-3596-3597-3598-3599-3600-3601-3602-3603-3604-3605-3606-3607-3608-3609-3610-3611-3612-3613-3614-3615-3616-3617-3618-3619-3620-3621-3622-3623-3624-3625-3626-3627-3628-3629-3630-3631-3632-3633-3634-3635-3636-3637-3638-3639-3640-3641-3642-3643-3644-3645-3646-3647-3648-3649-3650-3651-3652-3653-3654-3655-3656-3657-3658-3659-3660-3661-3662-3663-3664-3665-3666-3667-3668-3669-3670-3671-3672-3673-3674-3675-3676-3677-3678-3679-3680-3681-3682-3683-3684-3685-3686-3687-3688-3689-3690-3691-3692-3693-3694-3695-3696-3697-3698-3699-3700-3701-3702-3703-3704-3705-3706-3707-3708-3709-3710-3711-3712-3713-3714-3715-3716-3717-3718-3719-3720-3721-3722-3723-3724-3725-3726-3727-3728-3729-3730-3731-3732-3733-3734-3735-3736-3737-3738-3739-3740-3741-3742-3743-3744-3745-3746-3747-3748-3749-3750-3751-3752-3753-3754-3755-3756-3757-3758-3759-3760-3761-3762-3763-3764-3765-3766-3767-3768-3769-3770-3771-3772-3773-3774-3775-3776-3777-3778-3779-3780-3781-3782-3783-3784-3785-3786-3787-3788-3789-3790-3791-3792-3793-3794-3795-3796-3797-3798-3799-3800-3801-3802-3803-3804-3805-3806-3807-3808-3809-3810-3811-3812-3813-3814-3815-3816-3817-3818-3819-3820-3821-3822-3823-3824-3825-